

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ
Σταδίου 24
105 64 Αθήνα
Τηλ. 210-3312253, 210-3310022
Φαξ. 210-3312033
Email: itep@otenet.gr
URL: <http://www.itep.gr>

Αθήνα, 1 Ιουνίου 2009

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2009

Έχουν αρχίσει να αποτυπώνονται πλέον και στα στατιστικά στοιχεία οι επιπτώσεις της διεθνούς οικονομικής κρίσης στον κλάδο του τουρισμού.

Τόσο η πορεία του ελληνικού τουρισμού, όσο και των άλλων ανταγωνιστριών χωρών, επιβεβαιώνουν τις εκτιμήσεις, που είχε διατυπώσει το ΙΤΕΠ, όταν άρχισε η διεθνής οικονομική κρίση. Από τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία για το 2009, αναδεικνύεται η αρνητική πορεία των τουριστικών μεγεθών για όλους τους ανταγωνιστικούς ευρωμεσογειακούς προορισμούς. Ιδιαίτερα έντονη εμφανίζεται η πτώση των αφίξεων τουριστών στην Κροατία και την Πορτογαλία, με ποσοστά -21% και -22%, αντίστοιχα. Ακολουθούν η Ισπανία (-11,9%) και η Ελλάδα (-7,3%). Αξίζει να σημειωθεί, ότι η κρίση άγγιξε ακόμη και την Τουρκία (-0,5%), όπου τα τελευταία χρόνια οι ρυθμοί ανάπτυξης ξεπερνούσαν το 15%. Μάλιστα, η εξέλιξη αυτή λαμβάνει χώρα, παρά τις προσπάθειες, που καταβάλλει η εν λόγω χώρα, μέσω της άσκησης χαλαρής συναλλαγματικής πολιτικής και επιδότησης των αερομεταφορών.

Η πορεία των συναλλαγματικών εισπράξεων, ιδιαίτερα για τη χώρα μας, το πρώτο τρίμηνο του 2009, ήταν δυσμενέστερη αυτής των αφίξεων, αφού εμφανίζουν μείωση κατά 18,2%. Αναμένεται, ωστόσο, ότι ο αρνητικός ρυθμός στο τετράμηνο (Ιανουάριος-Απρίλιος) θα είναι μικρότερος εξαιτίας της καλύτερης πορείας που σημείωσε ο τουρισμός τον Απρίλιο σε σύγκριση με τους τρεις πρώτους μήνες του έτους, λόγω και του Πάσχα των καθολικών, που φέτος ήταν στις αρχές Απριλίου.

Πίνακας 1.- Εξέλιξη Αλλοδαπού Τουρισμού στην Ελλάδα και τις Ανταγωνίστριες Χώρες % Μεταβολή								
Χώρα		Αφίξεις			Συναλλαγματικές Εισπράξεις			
		2007/06	2008/07	2009/08		2007/06	2008/07	2009/08
ΕΛΛΑΔΑ ⁽¹⁾	Ιαν.-Απρ.	11,5	0,0	-7,3	Ιαν.-Μαρτ.	4,7	7,8	-18,2
Ιταλία	Ιαν.-Φεβ.	20,0	-3,8	-4,8	Ιαν.-Φεβ.	3,0	5,0	-8,7
Ισπανία	Ιαν.-Απρ.	1,7	2,9	-11,9	Ιαν.-Μαρτ.	4,3	5,0	-15,4
Πορτογαλία ⁽²⁾	Ιαν.-Μαρτ.	6,0	9,9	-20,6	Ιαν.-Φεβ.	13,0	11,5	-17,0
Κροατία ⁽²⁾	Ιαν.-Μαρτ.	14,7	38,2	-21,6	Ιαν.-Μαρτ.	39,9	17,3	-
Κύπρος	Ιαν.-Απρ.	-6,0	0,6	-8,6	Ιαν.-Μαρτ.	-1,0	1,8	-12,8
Τουρκία	Ιαν.-Απρ.	14,9	12,4	-0,5	Ιαν.-Μαρτ.	8,0	28,4	-11,2

(1) Αφορά αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας. Οι αφίξεις της Αθήνας προέρχονται από το "Ελ. Βενιζέλος", αλλά δεν τηρούνται απογραφικά.

(2) Αφορά διανυκτερεύσεις αλλοδαπών τουριστών σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Πηγή: Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες και Κεντρικές Τράπεζες των χωρών.

Για την Ελλάδα, οι ενδείξεις από τα στοιχεία των αεροπορικών αφίξεων στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας, που δέχονται πάνω από το 95% των αφίξεων από το εξωτερικό, είναι λιγότερο δυσοίωνες από όσο προέβλεπαν διάφοροι παράγοντες της αγοράς στο τέλος του 2008 και την αρχή του 2009 (Πίνακες 2 και 3).

Στα περιφερειακά αεροδρόμια της χώρας (χωρίς το "Ελ. Βενιζέλος") καταγράφεται μείωση των αφίξεων για το πρώτο τετράμηνο του 2009 της τάξης του 3% περίπου, όταν την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι η μείωση ήταν 1,6% και τελικά για ολόκληρο το 2008 η μείωση περιορίστηκε στο 1% σε σχέση με το 2007.

Η μεγαλύτερη μείωση (-9,8%) σημειώνεται στις αφίξεις αλλοδαπών στην Αθήνα, όπως καταγράφονται από τις υπηρεσίες του "Ελ. Βενιζέλος"¹. Έτσι, για το σύνολο της χώρας, τελικά η μείωση των αφίξεων από το εξωτερικό διαμορφώνεται στο 7% περίπου. Από τα παραπάνω στοιχεία καθίσταται προφανές ότι δεν πλήττονται ιδιαίτερα τα ταξίδια αναψυχής. Αντίθετα, πλήττεται σημαντικά ο συνεδριακός και ο επιχειρηματικός τουρισμός σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Όσον αφορά τις επιμέρους τουριστικές περιοχές, τα στοιχεία του τετραμήνου δείχνουν αύξηση των αφίξεων στα Δωδεκάνησα της τάξης του 18,5%, που οφείλεται αποκλειστικά στην αύξηση που καταγράφηκε στη Ρόδο (+26,4%). Θετικά, επίσης,

¹ Τα στοιχεία για το "Ελ. Βενιζέλος" προέρχονται από την Έρευνα Επιβατών (Passenger Survey) του Τμήματος Μάρκετινγκ Επικοινωνίας (AIA/Communications Marketing Department) του αεροδρομίου. Στην έρευνα αυτή καταγράφονται συνολικά οι ξένοι κάτοικοι που έρχονται στην Αθήνα για διάφορους λόγους και από αυτούς ξεχωρίζονται αυτοί που δηλώνουν ως αποκλειστικό λόγο του ταξιδιού τους τον τουρισμό. Η μείωση των αφίξεων της πρώτης κατηγορίας είναι -9,8%, ενώ της δεύτερης υποκατηγορίας είναι -22,0% για το τετράμηνο. Επειδή, όμως, θεωρούμε ότι οι ξένοι κάτοικοι που έρχονται στη χώρα μας για διάφορους λόγους επηρεάζουν τον τουρισμό μας, στις εκτιμήσεις μας για την πορεία του τουρισμού χρησιμοποιούμε τα ποσοστά που αναφέρονται στις αφίξεις ξένων κατοίκων συνολικά.

κινήθηκαν οι αφίξεις στα Χανιά, με ποσοστό αύξησης 23%. Είναι, όμως, ανησυχητική η πορεία των αφίξεων σε άλλες περιοχές της χώρας, όπου σημειώθηκαν αρνητικοί ρυθμοί, όπως στη Σαντορίνη (-69,8%), στη Μύκονο (-45,4%), στη Χίο (-38,6%), στην Κεφαλονιά (-26,7%), στην Κω (-20,7%) και στην Κέρκυρα (-19,7%).

Ασφαλώς η εικόνα αυτή ενδέχεται να μεταβληθεί όταν δοθούν στη δημοσιότητα τα συνολικά στοιχεία της ΕΣΥΕ για τις αφίξεις στη Χώρα μας με όλα τα μέσα.

Το γεγονός ότι οι συναλλαγματικές εισπράξεις σημείωσαν σημαντικά υψηλότερο αρνητικό ρυθμό σε σχέση με τον αντίστοιχο των αφίξεων, καταδεικνύει την αναντιστοιχία στις μεταβολές που σημειώνονται στις αφίξεις και εισπράξεις (μικρότερος αριθμός διανυκτερεύσεων, λιγότερες δαπάνες), τον ετεροχρονισμό αφίξεων και πληρωμών και τον ανασταλτικό ρόλο που έπαιξε στη μείωση της ζήτησης (αφίξεις) η πολιτική τιμών και προσφορών που υιοθέτησαν τα ελληνικά ξενοδοχεία, κατόπιν των σχετικών παροτρύνσεων της πολιτικής ηγεσίας του Τουρισμού.

Έχουμε τονίσει κατ' επανάληψη, ότι η αντιμετώπιση της παρούσας κρίσης απαιτεί τη συνέργεια και των δύο τομέων της οικονομίας, του δημόσιου και του ιδιωτικού. Αυτό θα επιτευχθεί όταν οι δύο τομείς έχουν κοινή αντίληψη και συμπόρευση για την πορεία της οικονομίας. Έτσι μόνο θα διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων – ιδιαίτερα των μικρομεσαίων – που σήμερα κινδυνεύει από την ουσιαστική μείωση των εσόδων τους.

Πίνακας 2.- Αφίξεις Αλλοδαπών Τουριστών Αεροπορικώς - Ιανουάριος - Απρίλιος

Αεροδρόμια	2004	2005	2006	2007	2008	2009	% μεταβολή				
							2005/04	2006/05	2007/06	2008/07	2009/08
Θεσσαλονίκη*	219.687	198.699	210.625	244.980	270.059	250.797	-9,6	6,0	16,3	10,2	-7,1
Καβάλα	6.058	5.094	5.519	5.171	1.893	1.547	-15,9	8,3	-6,3	-63,4	-18,3
(Β. Ελλάς)	225.745	203.793	216.144	250.151	271.952	252.344	-9,7	6,1	15,7	8,7	-7,2
Ηράκλειο*	126.513	94.046	109.032	111.418	96.425	93.533	-25,7	15,9	2,2	-13,5	-3,0
Χανιά	20.858	19.089	28.781	29.229	21.559	26.523	-8,5	50,8	1,6	-26,2	23,0
(Κρήτη)	147.371	113.135	137.813	140.647	117.984	120.056	-23,2	21,8	2,1	-16,1	1,8
Ρόδος	52.815	29.028	37.291	40.741	35.178	44.450	-45,0	28,5	9,3	-13,7	26,4
Κως	6.848	5.056	7.011	5.061	6.607	5.065	-26,2	38,7	-27,8	30,5	-23,3
(Δωδεκάνησος)	59.663	34.084	44.302	45.802	41.785	49.515	-42,9	30,0	3,4	-8,8	18,5
Άραξος	435	0	624	879	833	9	-100,0	-	40,9	-5,2	-98,9
Καλαμάτα	552	557	1.182	602	584	515	0,9	112,2	-49,1	-3,0	-11,8
(Πελοπόννησος)	987	557	1.806	1.481	1.417	524	-43,6	224,2	-18,0	-4,3	-63,0
Κέρκυρα	7.912	8.616	11.633	10.485	8.420	6.893	8,9	35,0	-9,9	-19,7	-18,1
Κεφαλονιά	59	189	443	1.093	854	626	220,3	134,4	146,7	-21,9	-26,7
Ζάκυνθος	694	865	814	1.328	1.381	1.324	24,6	-5,9	63,1	4,0	-4,1
Άκτιο	1.626	82	1.621	938	477	993	-95,0	1.876,8	-42,1	-49,1	108,2
(Ιόνια Νησιά)	10.291	9.752	14.511	13.844	11.132	9.836	-5,2	48,8	-4,6	-19,6	-11,6
Μύκονος	396	375	135	363	259	131	-5,3	-64,0	168,9	-28,7	-49,4
Σαντορίνη	879	1.191	746	1.148	487	147	35,5	-37,4	53,9	-57,6	-69,8
(Κυκλάδες)	1.275	1.566	881	1.511	746	278	22,8	-43,7	71,5	-50,6	-62,7
Μυτιλήνη	1.771	1.225	1.306	1.196	1.906	1.913	-30,8	6,6	-8,4	59,4	0,4
Χίος	1.037	394	220	185	549	337	-62,0	-44,2	-15,9	196,8	-38,6
Σάμος	1.627	985	868	886	1.149	957	-39,5	-11,9	2,1	29,7	-16,7
(Β. Αιγαίο)	4.435	2.604	2.394	2.267	3.604	3.207	-41,3	-8,1	-5,3	59,0	-11,0
ΣΥΝΟΛΟ	449.767	365.491	417.851	455.703	448.620	435.760	-18,7	14,3	9,1	-1,6	-2,9
ΑΘΗΝΑ**			703.238	794.456	801.758	723.528	-	-	13,0	0,9	-9,8
ΣΥΝΟΛΟ (Με Αθήνα)			1.121.089	1.250.159	1.250.378	1.159.288	-	-	11,5	0,0	-7,3

* Συνολικές αφίξεις εξωτερικού. ** Για την Αθήνα τα στοιχεία αφορούν τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών, όπως τις δίνει το "Ελ. Βενιζέλος".

Πηγή: ΥΠΑ και περιφερειακά αεροδρόμια.

Πίνακας 3.- Αφίξεις Αλλοδαπών Τουριστών Αεροπορικώς κατά τον μήνα Απρίλιο

Αεροδρόμια	2004	2005	2006	2007	2008	2009	% μεταβολή				
							2005/04	2006/05	2007/06	2008/07	2009/08
Θεσσαλονίκη*	67.373	57.024	74.559	85.658	84.175	95.939	-15,4	30,8	14,9	-1,7	14,0
Καβάλα	2.537	1.828	2.021	2.332	1.010	1.428	-27,9	10,6	15,4	-56,7	41,4
(Β. Ελλάς)	69.910	58.852	76.580	87.990	85.185	97.367	-15,8	30,1	14,9	-3,2	14,3
Ηράκλειο*	114.417	82.001	103.771	100.635	89.018	88.193	-28,3	26,5	-3,0	-11,5	-0,9
Χανιά	20.514	17.963	28.018	27.829	21.349	26.018	-12,4	56,0	-0,7	-23,3	21,9
(Κρήτη)	134.931	99.964	131.789	128.464	110.367	114.211	-25,9	31,8	-2,5	-14,1	3,5
Ρόδος	50.262	25.621	36.498	37.334	32.703	42.295	-49,0	42,5	2,3	-12,4	29,3
Κως	6.692	4.801	7.011	4.901	6.300	4.995	-28,3	46,0	-30,1	28,5	-20,7
(Δωδεκάνησος)	56.954	30.422	43.509	42.235	39.003	47.290	-46,6	43,0	-2,9	-7,7	21,2
Άραξος	263	0	624	879	833	0	-100,0	-	40,9	-5,2	-100,0
Καλαμάτα	552	557	1.182	602	584	515	0,9	112,2	-49,1	-3,0	-11,8
(Πελοπόννησος)	815	557	1.806	1.481	1.417	515	-31,7	224,2	-18,0	-4,3	-63,7
Κέρκυρα	7.007	8.157	8.525	8.280	8.420	6.760	16,4	4,5	-2,9	1,7	-19,7
Κεφαλονιά	59	189	443	1.093	854	626	220,3	134,4	146,7	-21,9	-26,7
Ζάκυνθος	694	865	814	1.328	1.381	1.324	24,6	-5,9	63,1	4,0	-4,1
Άκτιο	528	0	1.619	938	109	993	-100,0	-	-42,1	-88,4	811,0
(Ιόνια Νησιά)	8.288	9.211	11.401	11.639	10.764	9.703	11,1	23,8	2,1	-7,5	-9,9
Μύκονος	396	375	123	363	259	131	-5,3	-67,2	195,1	-28,7	-49,4
Σαντορίνη	879	1.191	746	1.148	487	147	35,5	-37,4	53,9	-57,6	-69,8
(Κυκλάδες)	1.275	1.566	869	1.511	746	278	22,8	-44,5	73,9	-50,6	-62,7
Μυτιλήνη	1.771	1.225	1.296	1.190	1.906	1.895	-30,8	5,8	-8,2	60,2	-0,6
Χίος	527	394	220	185	549	337	-25,2	-44,2	-15,9	196,8	-38,6
Σάμος	1.539	985	868	886	1.149	957	-36,0	-11,9	2,1	29,7	-16,7
(Β. Αιγαίο)	3.837	2.604	2.384	2.261	3.604	3.189	-32,1	-8,4	-5,2	59,4	-11,5
ΣΥΝΟΛΟ	276.010	203.176	268.338	275.581	251.086	272.553	-26,4	32,1	2,7	-8,9	8,5
ΑΘΗΝΑ**			250.098	280.864	233.597	254.264	-	-	12,3	-16,8	8,8
ΣΥΝΟΛΟ (Με Αθήνα)			518.436	556.445	484.683	526.817	-	-	7,3	-12,9	8,7

* Συνολικές αφίξεις εξωτερικού. ** Για την Αθήνα τα στοιχεία αφορούν τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών, όπως τις δίνει το "Ελ. Βενιζέλος".
Πηγή: ΥΠΑ και περιφερειακά αεροδρόμια.